

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesółski, Nowe.

Nr. 50.

Nowe, sobota 13 grudnia 1930 r.

Rok VII.

Założenie Związku Straży Pożarnych na powiat świecki.

Z inicjatywy p. starosty Kowalskiego odbyło się w poniedziałek 1-go grudnia w Starostwie zebranie delegatów Straży Pożarnych w celu założenia związku.

Do zarządu wybrano: p. starosta Kowalskiego prezesem, p. Lewandowskiego ze Swiecia inspektorem pow., p. Wysockiego Maks. z Nowego zast. inspekt., p. Rydzkowskiego Wacława ze Swiecia skarbnikiem i sekretarzem, a nadto pp. Mariana Wurma z Bukówca, Florjana Michałka z Jezewa, Konrada Stobę z Warlubia, Juliana Synakiewiczza z Wętfia i jedno miejsce zarezerwowano dla Osia.

Celem związku jest usprawnienie pożarnictwa w powiecie, rzecznictwo wobec władz i społeczeństwa, urządzenie zjazdów powiatowych, szkolenie strażaków itp.

Zakończenie 3 kursów hafciarskich w W. Komorsku.

W ubiegłą sobotę odbyło się zakończenie 3 kursów hafciarskich 6 tygodniowych, urządzonych przez Pomorskie Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego w Toruniu przy finansowej pomocy Wydziału Powiatowego w Swieciu, połączone z pokazem robót w ciągu tych kursów wykonanych.

Pokaz był stosunkowo bogaty, gdyż w kursach brało udział blisko 90 pań i panienek — robił miłe wrażenie dzięki gruntownemu ułożeniu robót w jednej z większych sal szkoły powszechnej — był dowodem pilności uczennic, a przede wszystkim chlubnym świadectwem dzielności instruktorki Pomorskiego T-wa Popierania Przemysłu Ludowego p. Wryczanki.

KURS HAFTÓW W BZOWIE. Z dniem 1-go grudnia rozpoczął się w Bzowie 6 tygodniowy kurs haftów kaszubskich Pomorskiego T-wa Popierania Przemysłu Ludowego. Kierowniczką kursu jest p. Wryczanka.

Dalsze kursy haftów projektuje się w powiecie świeckim w Osiu, Łązku, Lnianie, Lipinkach oraz w Nowem. Ponieważ organizacja zbytu wyrobów przemysłu ludowego zasadniczo nie należy do zadań T-wa Popierania Przemysłu Ludowego i ponieważ na podstawie tych kursów spodziewać się należy poważnego rozwoju przemysłu ludowego w powiecie, przystępuje świecki oddział Pom. T-wa Popierania Przemysłu Ludowego w najbliższym czasie do zorganizowania odpowiedniej spółdzielni.

Perspektywy spadku cen detalicznych.

Gieldy towarowe całego świata sygnalizują obecnie zatrzymanie się spadku cen. W procesie tym najwidoczniej nastąpiło załamanie, uwidaczniające się w utrwaleniu cen na pewnym poziomie. Wchodzi tu w grę najważniejsze artykuły, jak surowce przemysłowe: bawełna, juta, kauczuk, metale i rudy, drzewo itp. oraz produkty rolne: zboża (na niektórych giełdach), produkty hodowlane, oleje itp. Z faktu powyższego należy wyciągnąć pewne wnioski. Zatrzymanie się cen — to objaw wiele charakterystyczny dla przebiegu konjunktury — objaw świadczący, że nadmierna podaż produktów na rynkach narazie się skończyła, a równocześnie rynki pieniężne osiągnęły dostateczny stopień płynności.

Pierwszy z tych objawów stoi niewątpliwie w związku z rozbudową karteli branżowych, które z jednej strony ograniczyły podaż i doprowadziły do zmniejszenia widoków na produkcję przyszłoroczną, z drugiej zaś doprowadziły do porozumienia najważniejszych producentów co do cen sprzedażnych. Mogło to nastąpić tylko po dostatecznym nasyceniu ośrodków produkcji gotówką, otrzymywaną a sprzedaną uprzednio po niskiej cenie towar.

Drugi z nich nastąpił przez stopniowo dyktonującą się kapitalizację sum zaoszczędzonych przez przemysł, na skutek spadku cen surowców przy jednoczesnym utrzymywaniu się cen wyrobów, dokonaną w tym okresie, kiedy spadek cen surowców jeszcze nie zdążył wpłynąć na zmniejszenie zbytu towarów gotowych. Zmniejszenie się bowiem konsumpcji wyrobów gotowych wśród ludności produkującej surowce nie nastąpiło od razu, lecz stopniowo.

Obydwa te zjawiska, zgodnie z teorią cyklicznego przebiegu konjunktury, stanowią cechę charakterystyczną dla najniższego punktu depresji — po nich następuje recesja, ożywienie, związane z zapoczątkowaniem ruchu inwestycyjnego i wreszcie okres pełnej konjunktury.

Twierdzenie to pokrywa się zresztą z obserwacjami, poczynionymi w innej dziedzinie ekonomii klasycznej. Przedewszystkiem więc rozpiętość t. zw. „nożyce”, t. j. rozpiętość cen między najważniejszymi towarami przemysłowymi i rolnymi, charakteryzująca zdolność konsumpcyjną rolnictwa i dynamikę inwestycyjną w przemyśle, osiągnęła w drugiej połowie października swoje maximum, wykazane przez indeksy cen hurtowych Anglii, Stanów Zjednoczonych i Niemiec, które to kraje są najważniejszymi i najmiarodajniejszymi ośrodkami produkcji światowej. Zjawisku temu towarzyszy niebywały wzrost liczby bezrobotnych, która w U. S. A. dochodzi do 5 mil. osób (około 25 proc. ludności czynnej zawodowo), w Niemczech przekracza 3 miliony (również około 25 proc.), a w Anglii wynosi około 4 miliony (ok. 33 proc. ludności, objętej klęską bezrobocia). Bezrobocie to powstało naskutek redukcji wytwórczości w przemyśle i rolnictwie, w przemyśle z powodu ograniczenia produkcji w związku ze zmniejszeniem się konsumpcji ze strony rolników, w produkcji zaś rolnej naskutek zmniejszenia się rentowności tej produkcji i konieczności ograniczenia jej w przyszłych latach.

W Polsce, dzięki niewielkiemu jeszcze uprzemysłowieniu kraju i małemu nasyceniu gospodarstwa kapitałami, procesy te nie wystąpiły z taką wyrazistością, jak w innych krajach. Kryzys przez nas przeżywany ma swe źródło przede wszystkim w nadmiernie rozbudowanej działalności inwestycyjnej w latach 1927 i 1928, dokonanej prawie bez udziału dopływu kapitałów z zewnątrz. Miały w tym wypadku miejsce inwestycje, przeprowadzone na podstawie zdyskontowania oszczędności, które jeszcze nie nastąpiły, czyli t. zw. antycypacja oszczędności. Ponieważ ogólnie załamanie się światowej konjunktury nie pozwoliło na przeprowadzenie oszczędności — inwestycje te stały się źródłem przesilenia.

Obecnie więc zausi się na to, że krzywa wykresu konjunktury światowej zacznie się podnosić w górę. Powyższe zjawisko przejawiać się musi w żywiołowym spadku cen detalicznych. Handel już wyczerpał środki, przy pomocy których przeciwdziałał dotychczas temu spadkowi, musi więc zdecydować się na pewne straty, celem powiększenia obrotów przez obniżenie cen detalicznych i uprzystępowanie zubożałemu konsumentowi zakupu towarów. Jest to koniecznością, gdyż w zmagazynowanej nadwyżce towarów, oczekującej na nabywcę, uwięzione są znaczne kapitały, nie odrzucające odsetek, handel zaś tymczasem zużywa dla swej egzystencji środki, przeznaczone do obrotu. Spadek cen detalicznych musi zresztą nastąpić i z tego między innymi powodu, że stanowi

Mydło Regera

wyrabia się z najlepszych surowców przez co zbytecznym staje się perfumowanie mydła.

on naturalną konsekwencją spadku cen surowców, który się już dokonał.

Równoległe ze spadkiem cen detalicznych będzie następowała tendencja do obniżenia płac robotniczych. O ile jednak płace da się utrzymać na dotychczasowym poziomie przy jednoczesnym obniżeniu cen na wyroby przemysłowe, (uzasadnionym przez potaniecie surowców), zwiększy się tem samem zdolność nabywcza ludności. Ponieważ zaś kryzys obecny jest bezsprzecznie wywołany przez zachwianie się równowagi między produkcją a konsumpcją, zwiększenie spożycia chociażby nawet kosztem pewnych ofiar ze strony warsztatów produkcyjnych — będzie stanowić centralny punkt wyjścia w zażegnaniu kryzysu światowego.

Ent.

Przedstawienie gwiazdkowe Ochronki Miejskiej oraz podział gwiazdki

odbędzie

się w niedzielę, dnia 14-go grudnia 1930 r. o godzinie 5-tej po południu na sali p. Borkowskiego.

Program:

1. Prolog: „Witajcie”
2. Teatrzyk:

„Lilja Karmelu”

obrazek sceniczny ku czci św. Teresy od Dz. Jezus w trzech odsłonach.

O s o b y:
Matka, Leoncia, Celnika, św. Terenia, Wandzia jej Bona, Anioł—Stróż. Dwie uczennice, Bogactwo, Sława, Miłość ziemską, Miłość Bożą, Wiara, Ufnosć, Lilja.

3. Polonez: „Siwa czapka”
4. Gra gwiazdeczek i księżycyca
5. Korowód śnieżków
6. Taniec małych krasnoludków
7. Jasełka
8. Deklamacja: „Noc księżycowa”
9. Korowód aniołków: Przylejcieci aniołkowie
10. Przybycie pana Gwiazdorka.

Ceny miejsc: I miejsce 2,00, II miejsce 1,50, III miejsce 1,00, miejsce do stania 0,50 zł.

Generalna próba w sobotę o godz. 3-ojiej po południu tylko dla dzieci.

Bilety można nabyć u p. Wesółskiego.

Ochronka Miejska.

Stosowne i praktyczne podarki gwiazdkowe kupuje się w wielkim wyborze najkorzystniej w firmie

Telefon 15

W. JAŻDŻEWSKI, Nowe

Rynek 25

Bławy. Konfekcja. Galanterja. Obuwie.

Na gwiazdkę ceny specjalnie niższe.

HURTI

M. Śliwiński, Nowe

DETAILI

Telefon 9

(dawniej I. Meyer) Grudziadzka 19

Telefon 9

poleca z swoich tanich zapasów wszelkie w zakres wchodzące towary kolonjalne.   Ceny znacznie **niższe**, rzetelna i skora obsługa. — —

Dziennie świeżo paloną kawę od najtańszej do najlepszej.

 Najtańsze źródło dla odprzedających.

WIELKI ZAPAS WODEK MONOPOŁOWYCH -- HURTOWNIE I DETALICZNIE -- NAJROZMAITSZE LIKIERY, KONIAKI RUMY, ARAKI. DUŻY ZAPAS NAJROZMAITSZYCH WIN ZAGRANICZNYCH I KRAJOWYCH PO NAJTAŃSZYCH CENACH

— Na uroczystości weselne ceny niższe. —

Szczególnie polecam: Austriackie wino słodkie gronowe poniżej ceny dopóki zapas starczy.

Pocztówki świąteczne

— i noworoczne —

w wielkim wyborze poleca

W. Wesołowski.

Papier do pisania

wszelkiego rodzaju i najrozmaitsze gatunki w wielkim wyborze poleca

W. Wesołowski.

Przybiłkał się złoty

pies.

Do odebrania za zwrotem kosztów

ul. Sądowa 32.

**Kalendarz
Marjański**

na rok 1931

poleca

W. WESOŁOWSKI, KSIĘGARNIA.

Ogłoszenie.

Zawiadamia się niniejszem, że kierownik Referatu Elektr. przy Urzędzie Wojewódzkim Pom. inżynier J. Krokus w dniu 17 grudnia br. od godziny 11—12 przyjmować będzie w sali tut. Magistratu zażalenia od odbiorców prądu Magistratu m. Nowego.
Nowe, dnia 9 grudnia 1930 r.
Burmistrz.

Obwieszczenie.

Urząd Skarbowy — Świecie zawiadamia, że w dniach 19 i 20 grudnia 1930 r. utworzona zostanie w Nowem pomocnicza Kasa Skarbowa dla wydawania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1931 dla miasta Nowego oraz najbliższej okolicy.

Urzednicy Kasy urzędować będą w sali Magistratu od godziny 8-mej rano do 3-ciej po poł.
Nowe, dnia 25 listopada 1930 r.
Burmistrz.

Towary kolonjalne, artykuły spożywcze, tytonie, napoje alkoholowe poleca

Fr. Wiśniewski nast. Franciszek Cieśliński
Klasztorna 7.

Obwieszczenie.

W czwartek, dnia 18-go grudnia b. r. odbędzie się w Nowem

Jarmark kramny, bydłocy i na konie.

Nowe, dnia 11-go grudnia 1930 r.

Burmistrz.

DRUKI

wszelkiego rodzaju wykonuje szybko, gustownie i po cenach przystępnych

**Drukarnia W. Wesołowskiego.
OGŁASZAJCIE W
GAZECIE NOWSKIEJ.**

Kawa „Nachtigal” stara się przez swoją nadzwyczajną jakość o względy przyjaciół i znawców kawy.

**Dziennie będą kilka tysięcy funtów KAWY „NACHTIGAL”
palone i sprzedane.**

Kawa „Nachtigal” w oryginalnem opakowaniu à 125 gramów

Przywóz wprost z krajów plantacji kawy.

Nr. 12	Nr. 16	Nr. 22	Nr. 28	Nr. 32	Nr. 36
0,55	0,75	1,00	1,30	1,45	1,60 złoty.

ma na składzie

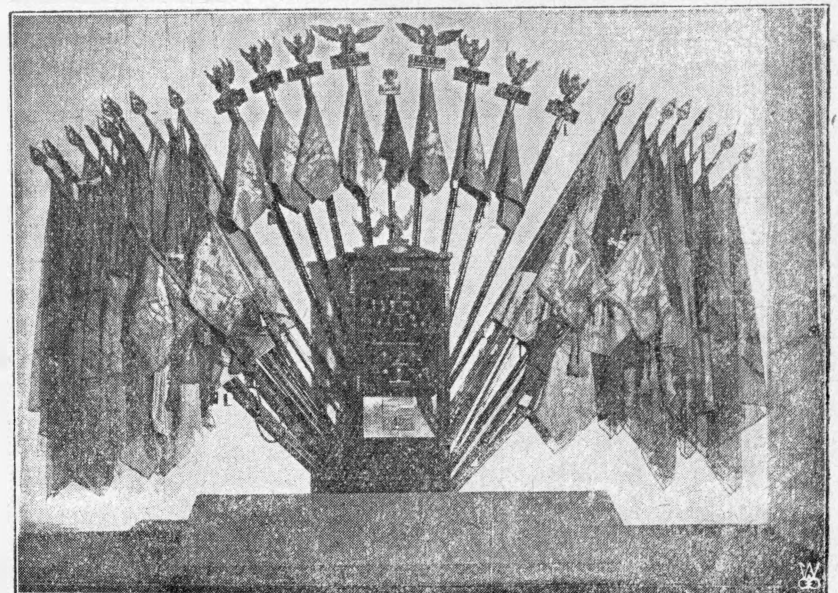
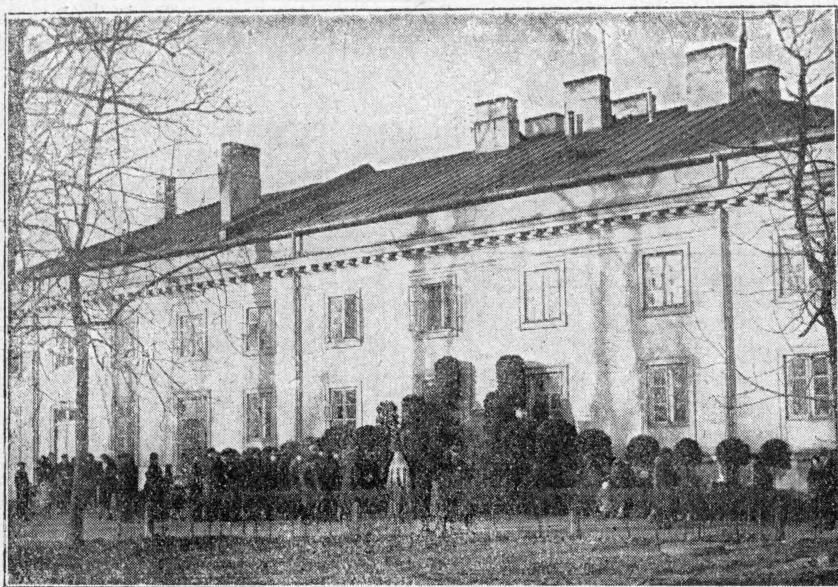
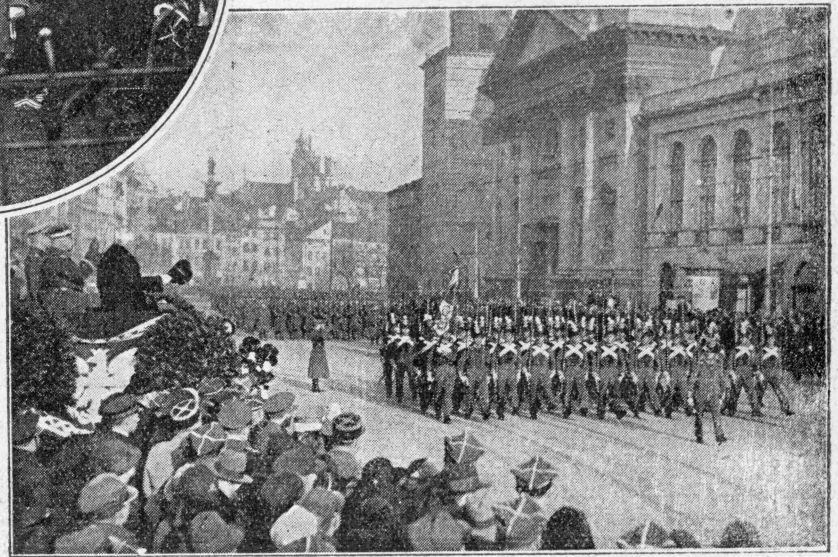
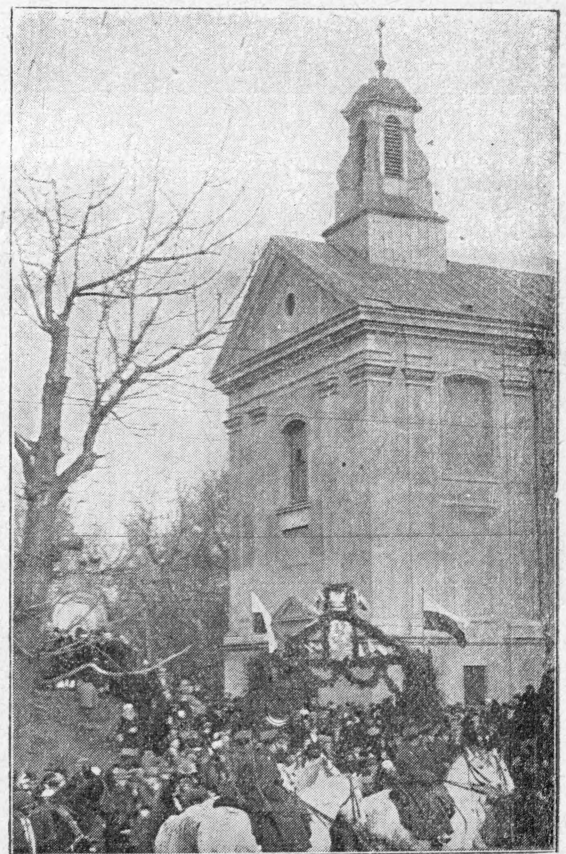
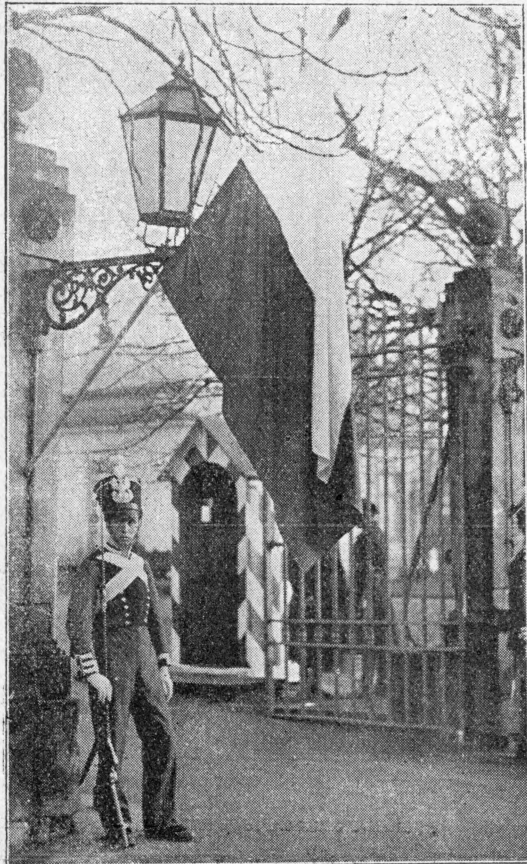
Leonard Schenk, Nowe.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 14 GRUDNIA 1930 r.

UROCZYSTOŚCI OBCHODU 100-LECIA POWSTANIA LISTOPADOWEGO

1. Podchorążowie w mundurach 4-go pułku piechoty linjowej z r. 1830 objęli warty belwederskie. 2. W nocy odbył się apel przed historyczną kordęgardą. 3. Kościółek na Woli, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo i poświęcenie kamienia węgielnego pod pomnik generała Sowińskiego. 4. Przy ogrodzie Krasieńskich, pod dawnym arsenałem, ustawiono głaz pamiątkowy z napisem, upamiętniającym walkę czwartaków z pułkiem wołyńskim. 5. P. Prezydent Rzplitej po nabożeństwie w katedrze przechodzi przed frontem szkół podchorążych, które zjechały do stolicy. 6. Defilada podchorążych przez śródmieście. 7. Dawny gmach szkoły podchorążych w Łazienkach, skąd Wysocki poprowadził atak na wojska rosyjskie i na Konstantego. 8. Z wystawy 1830—1831 r. w Muzeum Narodowym: sztandary ówczesnych pułków polskich.

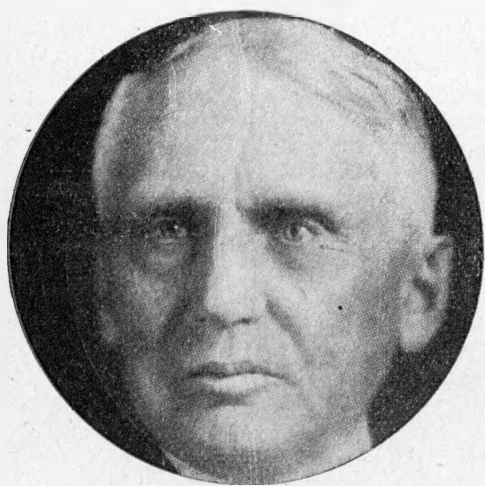
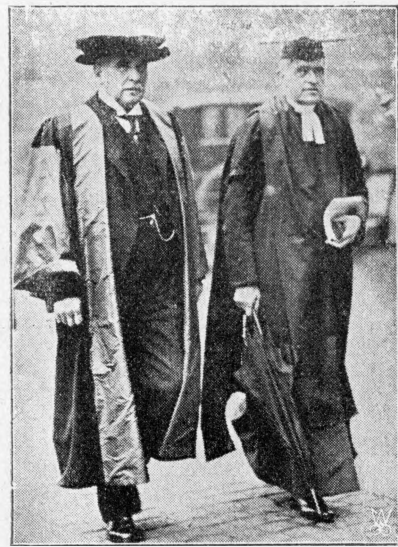

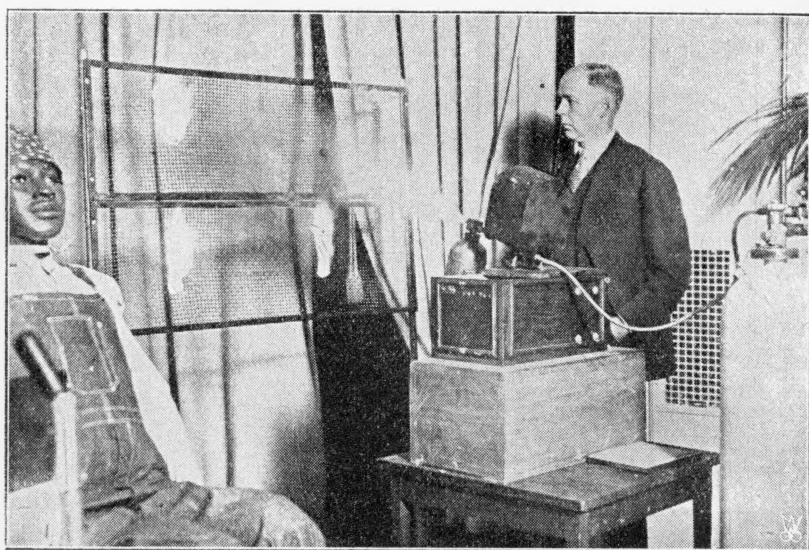
Dostojnicy Kościoła i członkowie rządu na otwarciu zjazdu historyków w Warszawie.

Nagrodę państwową za rok bieżący, oryżnano znanemu komedjopisarzowi, Jerzemu Szaniawskiemu

Wielki finansista amerykański, Pierpont Morgan, otrzymał honorowy doktorat Oxfordu.

W ub. roku pokojowa nagroda im. Nobla przypadła w udziale Frankowi Kellogowi. Tegoroczne odznaczenie zostało oddane dr Soderblomowi.

Aparat Amerykanina Chutba do gaszenia ognia za pomoca elektryczności.

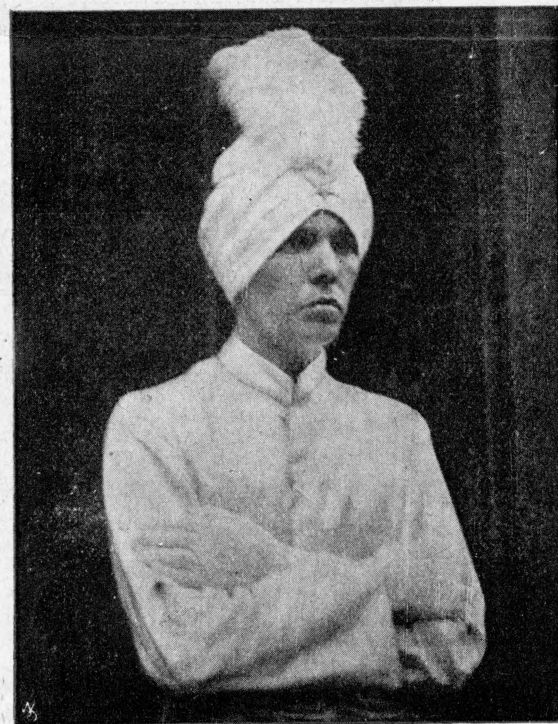
Znany kompozytor, H. Opieński, przyjechał do Warszawy celem odbycia w Filharmonji koncertu jubileuszowego 35-letniej działalności.

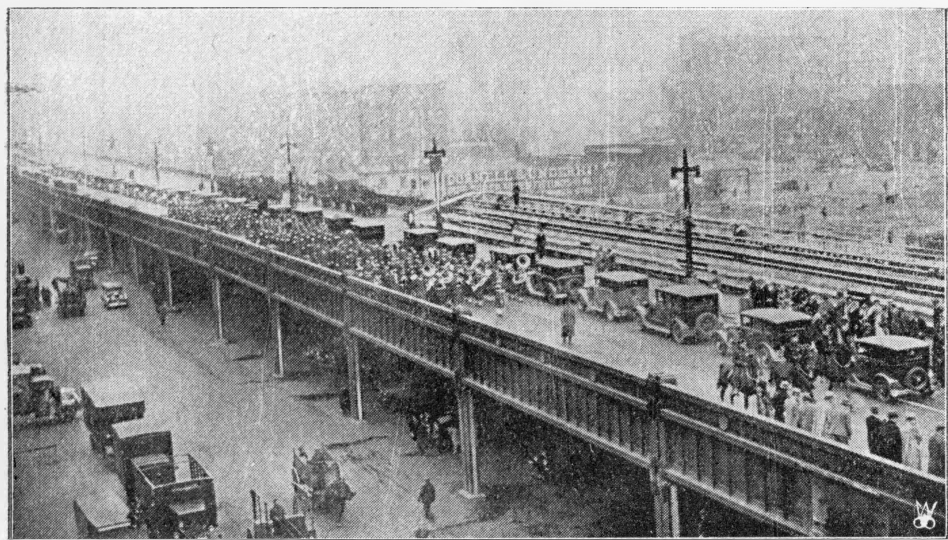
Chevalier Villiams, poseł angielski w Petersburgu (mal. Mengs).

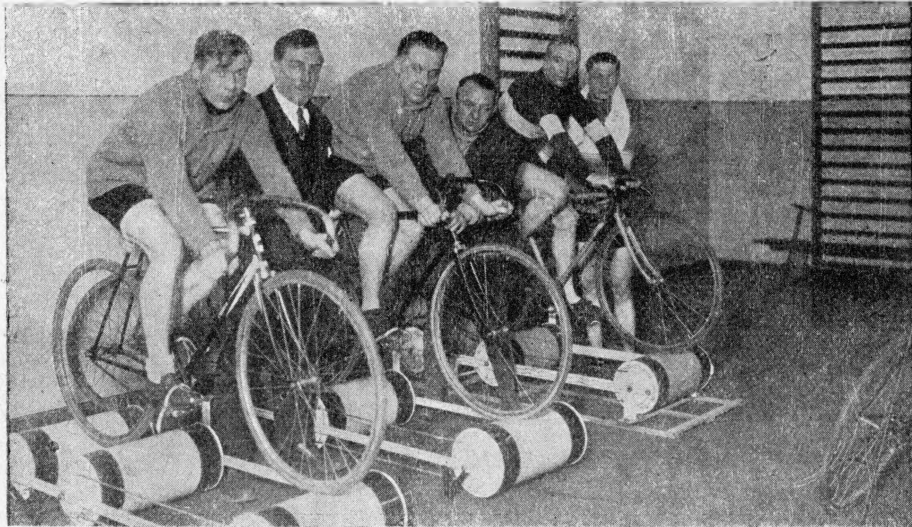
Portret żony koniuszego Jackelyne van Caestre (kopja z Rubensa).

Fakir, który plucze sobie gardło roztopionym ołowiem.

Dla ułatwienia komunikacji zbudowano w New Yorku pierwszą jezdnię napowietrzną.

Cwiczenia na specjalnych maszynach w salach gimnastycznych

P. S. Karlińska występuje gościnnie w krakowskiej „Bagateli”, gdzie zjednała sobie całą publiczność, święcąc prawdziwy tryumf.

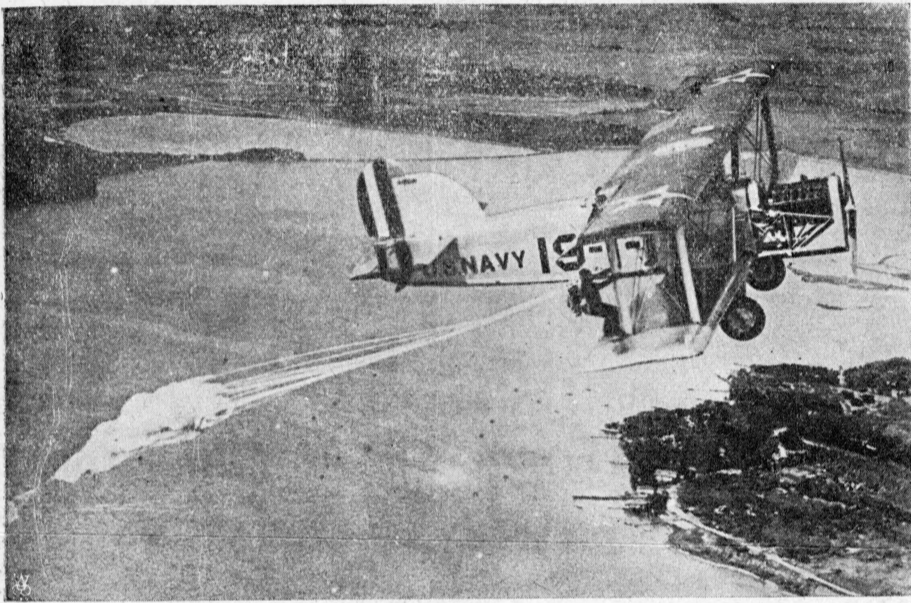
DOROCZNY SALON W GMACHU ZACH. SZT. PIĘKN. W WARSZAWIE

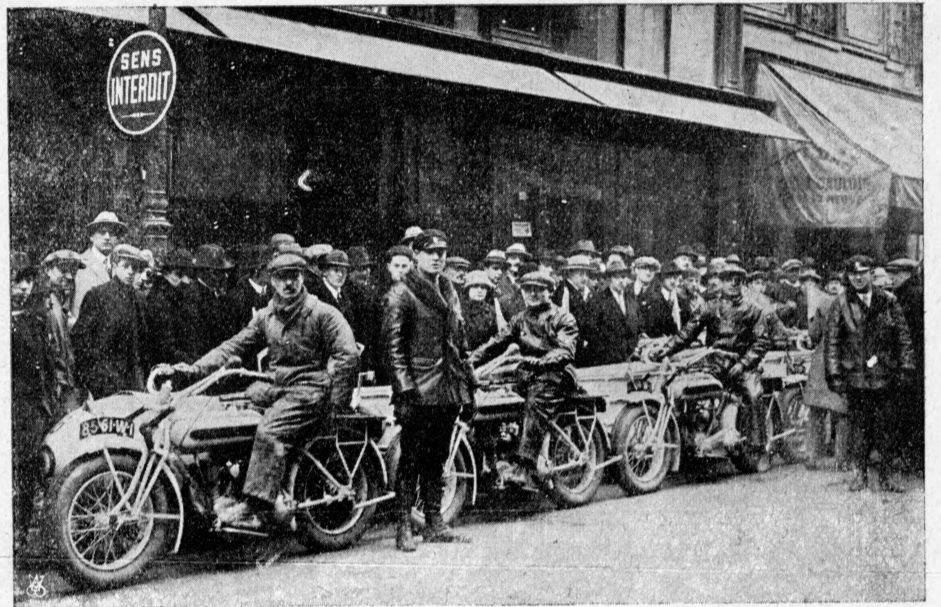
Obraz z Zachęty, „Stodoły” Bielowskiego, nagrodzony nagrodą „Kurjera Warszawskiego”.

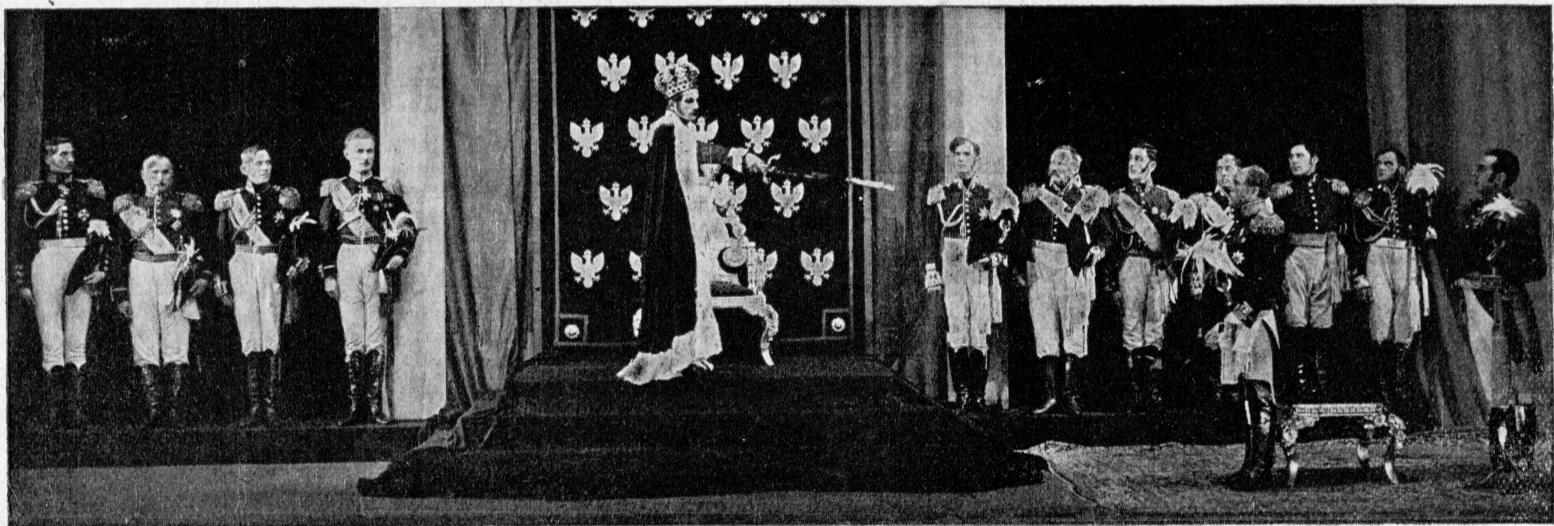
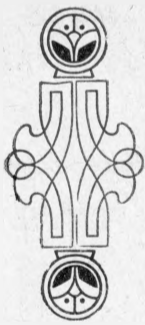
Bliźniaczki Guy Sisters, budzą powszechną sensację niezwykłym talentem w tańcu.

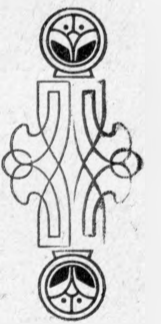
Jak się odbywa skok z aeroplanu. Lotnik za chwilę zeskoczy ze skrzydła. spadochron, porwany pędem powietrza, widać z tyłu.

Na motocyklach przez pustynię.

Scena ze „Spisku koralnego” w Teatrze Narodowym.

Aczkolwiek łączy ich najbliższe pokrewieństwo, lecz każdy z nich inaczej na świat patrzy: jeden — nieufnie, drugi pesymistycznie, a trzeci — arogancko.

Prawdziwe nurki. hodowane w licznych fermach niemieckich.

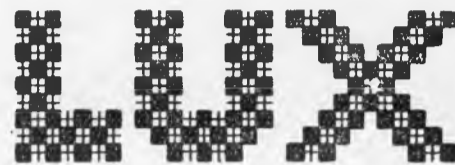
Dzieci i matka, odznaczone wielką nagrodą na wystawie w Paryżu

Cały świat je zna

... i cały świat, je chwali!

Każdy musi poznać mydło toaletowe Lux. — Łączy ono w sobie najwyższe zalety z najniższą ceną.

MYDŁO TOALETOWE
najulubieńsze w świecie

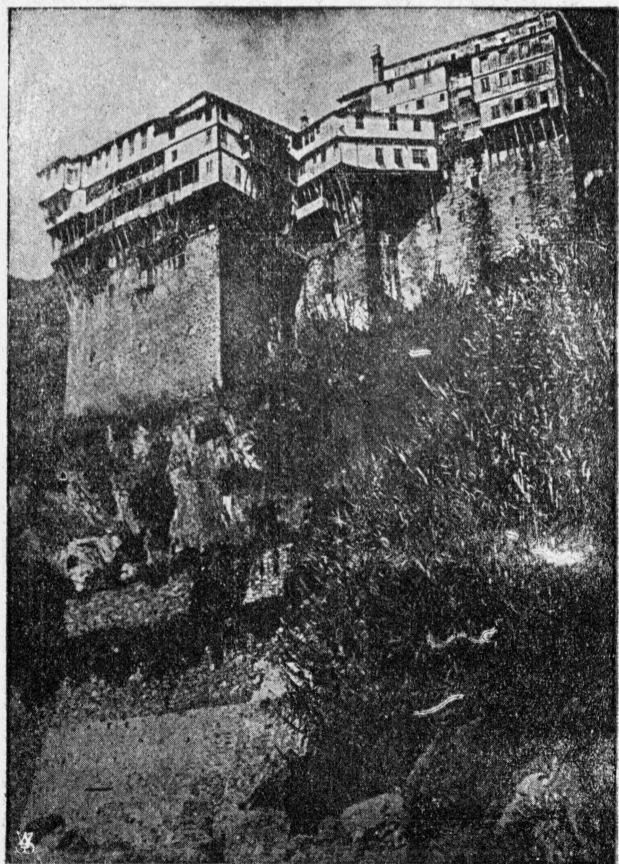
LTS 4-93

Panna młoda dziś — i 60 lat temu.

Z wystawy hodowlanej w Paryżu.

Starożytny klasztor na górze Athos w Grecji

WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH NA GWIAZDKĘ WAŻNE WZNOWIENIA KSIĄŻEK DAWNO WYCZERPANYCH

B Dyakowski
NASZ LAS I JEGO MIESZKAŃCY

Przyrodnicza opowieść, ścisła a miła i zajmująca, wydanie V-e, odnowione z 63 wspaniałymi ilustracjami — Kanila Mackiewiczca, w pięknej kolor. okł. Zł. 12.— w opr. płóc. Zł. 17.—.

J. Popławski
**O STAROŻYTNICH PÓBROGACH I BOHATERACH
Greków i Rzymian**

Mitologia, opowiedziana na tle Iliady, Odysei i Eneidy. — Z 45 czarnymi rycinami i 12 tablicami kolorowymi. W oprawie kart. Zł. 11.—.

NOWOŚCI I NOWE WYDANIA

Dla dzieci i młodzieży:

- Bayno-Arctowa M.:** Kazia duża. Powieść. Wyd. III. Z rys. W Romeykówny. W opr. 8.—
- Perły Księżniczki Maji. Czarowna Baśń, Wyd II Wopr. 8.—
- Serca i serduzka Powieść. W opr. 8.—
- Wyspa Medrców. Powieść. 640 str. 118 ryc. 4 tomy po 450, całość w 1 tom. opr. 20.—
- Białynia E.:** Powstanie listopadowe Wyd. V Brosz 2 — wopr. 3.—
- Gomiccki W.:** Życie dla Ojczyzny Powieść. Wyd. IV w opr. 8.—
- Janowski A.:** Nasz plac. Opowiadanie krajoznawcze Wyd. IV. w opr. 4.50
- Konopnicka M.:** W domu i Świecie. Książka obrazkowa z ryc. A Gawińskiego. w opr. 4.—
- Or-Ot.:** O Jasiu Dręczycielu. O Józju Gapieliu Książka obrazkowa w opr. 3.—
- Świątek dziecięcy. Wybór wierszyków, z 40 ryc. W Romeykówny w opr. 3.—
- Zajmujące Czytanki.** Serja powiastkowa. Prospekt z 48 obrazkami na żądanie. Każdy tomik w kolor. okł. po —.70

Dla młodzieży i dorosłych:

- Arct M.:** Własny tor. poezje 4.—
- Dembicz W.:** Groza. Powieść historyczna Od Konstytucji 3 Maja do rzezi Praży 8.—
- Grey Zane.:** Tor stalowego smoka. Powieść na tle przygód przy budowie pierwszej kolei od Pacyfiku do Atlantyku. Brosz. 640; w ozd opr. 8.80
- Miciukiewicz T.:** Tajemnice ekranu. Opowiadania o filmie i ludziach filmu. Z 53 portretami 9.—
- Piekarski St. dr.:** Prawdy i Herezje. Historia wierzeń wszystkich ludów i czasów. Zł. 36.—, w opr. 40.—
- Śliwiński A.:** Powstanie listopadowe Wyd. VI, na pap. bezdrz. brosz. 7.50
- w opr. płóc. 10.50, w opr. w białe pł. z czerw. nap. 11.—
- Wren P. C.:** Beau geste. powieść na tle życia w afrykańskiej Legji Cudzoziemskiej, brosz. 6.40, w ozd. opr. 8.80
- Wright S. F.:** Nowy Potop. Powieść bardzo ciekawa i oryginalna o zatopionej Anglii 10.—

M. ARCT

WARSZAWA — NOWY ŚWIAT 35.

Ozdobny Katalog gwiazdkowy z kolorowymi obrazkami bezpłatnie.